

Þessar öryggisleiðbeiningar eru í samræmi við ES-tilskipun 1907/2006 Viðb. II (SDS-01-CEPE) og reglur Vinnueftirlits ríkisins nr. 602/1999 m.s. br. (REACH).

Vosschemie

Vöruheiti: **CARSYSTEM KS-2100 Grjótörn, grá**

ÖRYGGISLEIÐBEININGAR

1. Söluheiti efnis. Nafn, heimilisfang og sími framleiðanda og seljanda.

Söluheiti efnis: **CARSYSTEM KS-2100 Stone Chip Protection**

Vörukóði framl: **KS-2100 grau**

Notkun efnis: **Grjótörn, grá**

Framleiðandi: Vosschemie GmbH. Esinger Steinweg 50,
D-25436 Utersen, Germany

Seljandi/dreifing:

Málningarvörur ehf. Sími 587-6644. Vefsíða: <http://www.malningarvorur.is>

Netfang starfsmanns framl. sem hefur með gerð öryggisleiðbeininga að gera:

Neyðarsímar: Hjá framleiðanda: 00 04122/717-0. Landspítali Eiturefnaðstöð 543 2222. Lögregla/sjúkrafl. Sími 112.

2. Varúðarupplýsingar.

Fx (Afar eldfimt), Xn (Hættulegt heilsu)

Varnaðarmerki á umbúðum:

Sjá kafla 15.

Viðvörðun á umbúðum:

- Afar eldfimt.

- Getur hugsanlega skaðað barn í móðurkviði

- Hættulegt: Hætta á alvarlegu heilsutjóni við innöndun og inntöku við langvarandi notkun.

- Ertir húð.

- Gufa af efninu getur valdið syfju og svima.

3. Samsetning efnis - upplýsingar um hættulegt innihald.

Efni sem teljast hættuleg heilsu eða umhverfi samkvæmt skilgreiningu tilskipunar 67/548/EEC:

ES-nr.	CAS-nr.	Heiti efnis.	Styrkur % (af þyngd)	Hættufl.	Hættusetningar* **
203-625-9	108-88-3	tólúen	25,0-50,0	F, Xn	11-38-48/20-63-65-67
265-199-0	64742-95-6	hrábensínlausn (jarðolíu), létt arómatísk	1,0-5,0	Xi, N, Xn	10-37-51/53-65-66-67

* Mengunarmörk (OEL), sé þeim til að dreifa, eru listuð í kafla 8

** Texti allra hættusetninga er sýndur í kafla 16.

4. Skyndihjálp

Almennt:	Byrjaðu að gæta að eigin öryggi. Fjarlægðu tafarlaust mettaðan fatnað af viðkomandi. Eitrunareinkenni greinast ekki fyrir en nokkrum klst. eftir slys. Því þarf að vakta viðkomandi í 48 klst.
Innöndun:	Flytjið viðkomandi út undir bert loft. Leitið lækniástoðar. Haldið hita á viðkomandi í hvíldarstöðu. Sé öndun óregluleg eða hefur stöðvast skal beita öndunaraðstoð (munn við munn eða súrefnisgjöf). Sé viðkomandi meðvitundarlaus, skal leggja hann á hlið (hvíldarlega) og flytja á bráðamóttöku.
Snerting við húð	Þvoið svæði vel með miklu sápuvatni. Bera skal smyrslí á húð eftir hreinsun. Sjáist merki ertingar skal leita læknis.
Snerting við augu	Fjarlægjið snertilinsur. Skolið augu strax rækilega með hreinu vatni í 15 mín. og haldið augnlokum uppi við skulun. Leitið síðan lækniástoðar.
Inntaka:	Hafi efnið verið gleypt skal leita lækniástoðar tafarlaust. Haldið viðkomandi í hvíldarstöðu. Framkallið ekki uppsölur.

5. Eldsvoði - slökkviefni.

Slökkviefni:	Mælt er með notkun vatnsúða, alkahólþolinni froðu, dufti eða kolsýru. Beitið ekki vatnsbunu á eld.
Leiðbeiningar:	Við bruna myndast þykkur svartur reykur. Niðurbrotsefni geta valdið heilsuskaða. Forðist innöndun reyks/gufu. Notið sérstakan hlífðarfatnað við slökkvistarf. Bruni efnisins myndar sprengi- og eldfimar gufur, koloxíð auk annarra eittraða gufa. Kælið nálæg ílát með vatni. Hleypið ekki afrennslí frá slökkvistarfi í niðurföll. Meðhöndlið og fargið sem spilliefni.

6. Efnaleki.

Persónuvarnir:	Útilokið neistagjafa og loftræstið svæðið. Forðist innöndun gufu eða úða. Lesið leiðbeiningar í kafla 7 og 8. Lokið spillisvæði fyrir óviðkomandi. Teppið og/eða girðið af efnaleka með óeldfimu efni svo sem sandi, mold eða uppsuguefni, setjið í örugg ílát og fargið í samræmi við reglur sveitarfélags og í samráði við starfsmenn viðkomandi spilliefnamóttöku (sjá kafla 13).
Umhverfisvernd:	Varnið því að efnið nái að renna í niðurföll eða í vatnskerfi. Nái efnið að renna í vatn, læk eða skolp skal tilkynna það heilbrigðiseftirliti viðkomandi sveitarfélags í samræmi við gildandi lög og reglugerðir.
Þrif -hreinsun:	Bindið spilliefni með sandi, mold eða uppsuguefni. Ath. leiðb. í kafla 8. Setjið í traust ílát og fargið, sjá kafla 13.

7. Meðhöndlun og geymsla.

Meðhöndlun:	Forðist snertingu við augu, húð og fatnað. Forðist uppsöfnun gufu af efninu með virkri loftræstingu. Forðist innöndun gufu og/eða úða af efninu.
Geymsla:	Tryggið virka loftræstingu þar sem efnið er meðhöndlað og/eða geymt. Efnið skal geyma í samræmi við lög og reglugerðir um meðferð og geymslu eldfimra efna. Lesið leiðbeiningar á merkimiða íláts. Gerið ráðstafanir til að forðast myndun stöðuspennu. Skýlið gegn sólargeislun og öðrum hitagjöfum. Geymið í upprunalegum umbúðum. Haldið efninu fjarri neistagjöfum og eldvökum. Bannið reykingar á notkunar- og geymslusvæði. Geymið efnið ekki nærri drykkjar- eða matvöru. Geymið ekki nærri dýrafóðri. Varnið því að efnið komist í frárennslis- eða vatnskerfi.

8. Mengunarmörk - persónuhlífar - forvarnir.

Ráðstafanir: Tryggið næga loftræstingu með loftræstikerfi húss með virku útsogi. Nægi það ekki, af einhverjum ástæðum, til að halda mengun í andrúmslofti innan mengunarmarka verður að nota viðeigandi öndunargrímu/búnað.

Heiti efnis	CAS. Nr.	Mengunarmörk (AGW)
-------------	----------	--------------------

tóluen	108-88-3	50 mg/m ³ 190 ml/m ³
--------	----------	---

Persónuhlífar

Öndunarbúnaður: Tryggja skal virka og viðunandi loftræstingu þar sem unnið er með efnið.

Verði metun andrúmslofts umfram mengunarmörk, þrátt fyrir loftræstingu, eiga starfsmenn að nota viðeigandi öndunarbúnað með tilfærðu lofti eða öndunarsíu af viðurkenndri gerð (A/P2 sé um styttri törn að ræða).

Hendur: Nota skal hlífðarhanska og fara að reglum framleiðanda um val, umhirðu þeirra og endurnýjun.
Nota skal varnarkrem. Þó ber að hafa í huga að varnarkrem kemur ekki að gagni hafi snerting þegar átt sér stað.

Augu: Nota skal þéttaðfallandi hlífðargleraugu til varnar gegn slettum.

Húð og líkami: Starfsmenn skulu nota léttan hlífðarfatnað. Berið varnarkrem á húð áður en vinna hefst.

Hreinlæti: Þvoið hendur að lokinni notkun og áður en matar /drykkjar er neytt. Neytið ekki matvæla þar sem unnið er með efnið. Bannið reykingar á notkunarsvæði. Mettaðan hlífðarfatnað skal þvo eftir hverja törn.
Geymið hlífðarfatnað ekki innan um önnur föt.

9. Eðlis- og efnaeiginleikar.

Form/útlit/lykt : Vökvi, olíulykt

Litur : Grár

Suðumörk: 111 °C

Blossamark : 4 °C

Sjálfkveikimörk: 450°C

Sýrustig (pH) :

Seigja :

Eðlisþyngd : 1,23 (vatn = 1) (við 20°C)

Eðlisþyngd gufu :

Sprengimörk: Neðri: 1,3% rúmmáls. Efri; 7,0% rúmmáls.

Uppleysanleiki í vatni: Enginn

Gufuþrýstingur: 4750 hPa við 20°C

Uppgefnir eðliseiginleikar og norm eru ekki nákvæm gildi varðandi aðstæður, öryggi og/eða efnablöndun.

10. Áhrifavaldar - stöðugleiki.

Engri hættu stafar af efnahvörfum sé farið að fyrirmælum um geymslu (kafla 7).

Engri hættu stafar af niðurbrotsefnum sé varan meðhöndluð og geymd samkvæmt fyrirmælum í kafla 7.

11. Eiturfræðileg atriði.

Efnið hefur verið metið í samræmi við hefðbundna aðferð í tilskipun 1999/45/EC um hættuleg efni og flokkast samkvæmt henni. (freakari upplýsingar er að finna í kafla 3 og 15).

Efnið ertir húð og slímhúð. Efnið ertir ekki augu. Engin ofnæmisáhrif eru þekkt.

12. Umhverfismál.

Varnið því að efnið komist í jarðveg, frárennslis-eða vatnskerfi.

Mjög lítið magn af efninu þarf til að valda alvarlegri mengun drykkjarvatns.

13. Förgun.

Farga skal efninu og leifum þess sem spilliefni og að höfðu samráði við starfsmenn viðkomandi spilliefnamóttöku.

Meðhöndla skal efnisafganga í samræmi við reglur Evrópska spilliefnalistsans: 08 01 11 Málningar- og lakkúrgangur sem inniheldur rokgjörn lífræn leysiefni og önnur eitruð efni.

Farga skal ílátum sem hættulegum iðnaðarúrgangi. Aðferð við förgun getur verið mismunandi eftir sveitarfélagi og því skal haga henni í samráði við starfsmenn viðkomandi spilliefnamóttöku.

14. Flutningur.

A landi: UN 1139, Varnarefni, 3/III, ADR/RID

Hættulegur farmur, takmarkað magn; FI. 3

Á sjó: UN 1139, Varnarefni, 3/III.

EMS: F-E, S-E

Mengunarefni í sjó:

Í lofti: UN 1139, Varnarefni.

ICAO/IATA-DGR:

3/III

15. Lög og reglugerðir sem varða viðkomandi efni.

Reglugerðir: Varnaðarmerkingar skv. Reglugerð 236/1990 með síðari breytingum og skv. tilskipunum ES.

Varnaðarmerki: Fx, Xn og blindamerki

Hættusetningar:

H11 Mjög eldfimt

H63 Getur hugsanlega skaðað barn í móðurviði.

H48/20 Hættulegt: Hætta á alvarlegu heilsutjóni við innöndun við langvarandi notkun.

H38 Ertir húð.

H67 Innöndun gufu getur valdið sljóleika og svima.

Varðnaðarsetningar:

V2 Geymist þar sem börn/óvitar ná ekki til.

V36/37 Notið viðeigandi hlífðarfatnað og hlífðarhanska.

V23 Varist innöndun gufu og úða.

V38 Notið öndunargrímu ef góð loftræsting er ekki fyrir hendi.

V46 Leitið umsvifalaust lækni eftir inntöku og sýnið umbúðir eða umbúðamerkingar.

V51 Má aðeins nota á vel loftræstum stað.

V16 Haldið frá hita- og neistagjöfum - Reykingar bannaðar.

V9 Geymist á vel loftræstum stað.

V60 Efni og umbúðum skal farga sem spilliefni.

Íslenskar reglugerðir:

Reglugerð nr. 236/1990 um flokkun, merkingu og meðferð eiturefna, hættulegra efna og vörutegunda sem innihalda slík efni, ásamt síðari breytingum.

ESB reglugerðir:

ESB-leiðsögn 2004/42/EG

Vísað er til tækniupplýsinga (Merkblatt) á vef framleiðanda. www.vosschemie.de

Atriði varðandi Rokefna-tilskipun 2004/42/ECVOC

Undirflokkur skilgreindur í fylgiskjali IIB	: D
Hámarksinnihald lífrænna rokefna tilgr. í IIB	: -
RLE-innihald viðk. vöru fyrir notkun samk. ISO 11890	: -

(Ath. VOC = Volatile Organic Compound = Rokgjarnt lífrænt efni = RLE)

Varðandi þetta efni gilda tilmæli ESB um að það sé ekki meðhöndlað í unglingavinnu né af vanfærum konum.

Hættuflokkun gagnvart loftmengun:

Hættuflokkun gagnvart neysluvatni: 2 (WGK)

16. Aðrar upplýsingar

Tæmandi listun á hættusetningum í kafla 3.

H10 Eldfimt

H11 Mjög eldfimt.

H37 Ertir öndunarfæri.

H38 Ertir húð

H48/20 Hættulegt: Hætta á alvarlegu heilsutjóni við innöndun við langvarandi notkun.

H51 Eitrað vatnalífverum

H51/53 Eitrað vatnalífverum, getur haft skaðleg langtímaáhrif á lífríki í vatni.

H63 Getur hugsanlega skaðað barn í móðurkviði.

H65 Hættulegt: Getur valdið lungnaskaða við inntöku.

H66 Endurtekin snerting getur valdið þurri eða sprunginni húð.

H67 Innöndun gufu getur valdið sljóleika og svima.

Séu upplýsingareitir í þessum öryggisleiðbeiningum óútfylltir er ástæðan sú að ekki liggja fyrir niðurstöður mælinga eða upplýsingar byggðar á reynslu. Það er þó ekki til marks um að ekki stafi hættu af efninu, notkun þess eða meðhöndlun og því skal ítrekað að fyllstu varkárni sé gætt jafnframt því sem farið sé að öryggisreglum vinnustaðar.

Upplýsingar í þessum öryggisleiðbeiningum byggjast á vitneskju okkar, reynslu og þekkingu á þeim degi sem þær eru gefnar út. Leiðbeiningarnar eiga að tryggja öryggi þess sem hefur kynnt sér þær og fer eftir þeim við notkun og meðhöndlun. Ekki ber að líta á upplýsingar í þessu riti sem yfirlýsingu eða staðfestingu á tæknilegum eiginleikum viðkomandi efnis.

Útgáfudagur: 20. apríl 2007. Endurskoðuð útgáfa nr. 1.03.00

Íslensk þýðing úr þýsku fyrir Málningarvörur ehf. í nóvember 2008.

Leó M. Jónsson iðnaðar- og vélátæknifræðingur, Reykjanesbæ.